COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 5.6.2013
COM(2013) 345 final

2013/0190 (NLE)

Propunere de

DECIZIE A CONSILIULUI

privind adoptarea de către Letonia a monedei euro la 1 ianuarie 2014

EXPUNERE DE MOTIVE

1. CONTEXTUL PROPUNERII

La 3 mai 1998, Consiliul a decis că Belgia, Germania, Spania, Franța, Irlanda, Italia, Luxemburg, Țările de Jos, Portugalia, Austria și Finlanda îndeplineau condițiile necesare pentru adoptarea euro la 1 ianuarie 1999. Danemarca și Regatul Unit au folosit clauzele „opt-out" și, prin urmare, nu au fost evaluate de Consiliu. Grecia și Suedia au fost considerate de Consiliu drept state membre care fac obiectul unei derogări. La 19 iunie 2000, Consiliul a decis că Grecia îndeplinea condițiile necesare pentru adoptarea monedei euro la 1 ianuarie 2001. Țările care au aderat la Uniunea Europeană la 1 mai 2004 (Republica Cehă, Estonia, Cipru, Letonia, Lituania, Ungaria, Malta, Polonia, Slovenia și Slovacia) au devenit state membre care fac obiectul unei derogări în conformitate cu articolul 4 din Actul de aderare respectiv. La 11 iulie 2006, Consiliul a decis că Slovenia îndeplinea condițiile necesare pentru adoptarea monedei euro la 1 ianuarie 2007. Bulgaria și România, care au aderat la Uniunea Europeană la 1 ianuarie 2007, au devenit state membre care fac obiectul unei derogări în conformitate cu articolul 5 din Actul de aderare. La 10 iulie 2007, Consiliul a decis că Cipru și Malta îndeplineau condițiile necesare pentru adoptarea monedei euro la 1 ianuarie 2008. La 8 iulie 2008, Consiliul a decis că Slovacia îndeplinea condițiile necesare pentru adoptarea monedei euro la 1 ianuarie 2009. La 13 iulie 2010, Consiliul a decis că Estonia îndeplinea condițiile necesare pentru adoptarea monedei euro la 1 ianuarie 2011. Croația va adera la Uniunea Europeană la data de 1 iulie 2013 și va deveni un stat membru care face obiectul unei derogări în conformitate cu articolul 5 din Actul de aderare.

Articolul 140 alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (denumit în continuare „tratatul") stipulează că cel puțin la fiecare doi ani sau la solicitarea unui stat membru care face obiectul unei derogări, Comisia și Banca Centrală Europeană prezintă Consiliului un raport privind progresele efectuate de statele membre care fac obiectul unei derogări în îndeplinirea obligațiilor care le revin în vederea realizării uniunii economice și monetare. Pe baza propriului raport și a raportului BCE, Comisia poate înainta Consiliului o propunere de decizie a Consiliului de abrogare a derogării statelor membre care îndeplinesc condițiile necesare, în conformitate cu procedura stabilită la articolul 140 alineatul (2) din tratat.

Ultimele rapoarte de convergență ale Comisiei și ale BCE au fost adoptate în mai 2012. La 5 martie 2013, Letonia a depus o cerere pentru o nouă evaluare a convergenței în vederea introducerii monedei euro la 1 ianuarie 2014 în cazul în care derogarea ar fi abrogată. Ca răspuns la această cerere, Comisia și BCE au întocmit rapoartele de convergență pentru Letonia.

Raportul de convergență al Comisiei din anul 2013 pentru Letonia a fost adoptat de Colegiu la 5 iunie 2013. BCE a adoptat raportul său la 3 iunie. Rapoartele examinează dacă legislația internă a Letoniei, inclusiv statutul băncii centrale naționale, este compatibilă cu articolele 130 și 131 din tratat și cu Statutul SEBC și al BCE. Rapoartele examinează, de asemenea, dacă a fost atins un grad înalt de convergență sustenabilă, analizând în ce măsură au fost îndeplinite criteriile de convergență, și iau în considerare o serie de alți factori menționați la articolul 140 alineatul (1) ultimul paragraf din tratat.

În raportul său de convergență, Comisia concluzionează că Letonia îndeplinește condițiile pentru adoptarea monedei euro.

Pe baza raportului său și a raportului BCE, Comisia a adoptat propunerea anexată de decizie a Consiliului de abrogare a derogării pentru Letonia începând cu 1 ianuarie 2014.

2. REZULTATELE CONSULTĂRILOR CU PĂRȚILE INTERESATE ȘI ALE EVALUĂRII IMPACTULUI

Provocările în materie de politică economică cu care sunt confruntate statele membre sunt discutate în mod regulat la diferite rubrici în cadrul Comitetului economic și financiar și al ECOFIN/Eurogrup. Este vorba, printre altele, și despre discuții informale asupra unor chestiuni specifice pregătirii unei eventuale intrări în zona euro (inclusiv asupra politicilor privind cursul de schimb). Dialogul cu mediul universitar și cu alte grupuri interesate are loc în cadrul unor conferințe/seminare sau ad-hoc.

Evoluțiile economice din zona euro și din statele membre sunt evaluate în cadrul diverselor proceduri de coordonare și supraveghere a politicilor economice (în special în temeiul articolului 121 din tratat), precum și în contextul monitorizării și examinării regulate de către Comisie a evoluției fiecărei țări și a zonei în ansamblul său (prin prognoze, publicații periodice, contribuții la Comitetul economic și financiar și ECOFIN/Eurogrup). În conformitate cu principiul proporționalității și cu practica anterioară, Comisia propune să nu se efectueze o evaluare formală a impactului.

3. ELEMENTELE JURIDICE ALE PROPUNERII

3.1. Temei juridic

Temeiul juridic al prezentei propuneri îl reprezintă articolul 140 alineatul (2) din tratat, care stabilește procedura pentru luarea unei decizii de către Consiliu cu privire la adoptarea monedei euro și abrogarea derogării în statele membre în cauză.

Consiliul hotărăște la propunerea Comisiei, după consultarea Parlamentului European, după discutarea în cadrul Consiliului European și după primirea unei recomandări din partea majorității calificate a membrilor săi care reprezintă statele membre a căror monedă este euro.

3.2. Subsidiaritate și proporționalitate

Propunerea intră în sfera competenței exclusive a Uniunii. Prin urmare, principiul subsidiarității nu se aplică.

Prezenta propunere nu depășește ceea ce este necesar în vederea atingerii obiectivului urmărit și, prin urmare, este conformă principiului proporționalității.

3.3. Alegerea instrumentului juridic

Decizia este singurul instrument adecvat, conform articolului 140 alineatul (2) din tratat.

4. IMPLICAȚIILE BUGETARE

Propunerea nu are implicații asupra bugetului Uniunii Europene.

2013/0190 (NLE)

Propunere de

DECIZIE A CONSILIULUI

privind adoptarea de către Letonia a monedei euro la 1 ianuarie 2014

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 140 alineatul (2),

având în vedere propunerea Comisiei Europene,

având în vedere raportul Comisiei Europene[1],

având în vedere raportul Băncii Centrale Europene[2],

având în vedere avizul Parlamentului European,

având în vedere dezbaterile Consiliului European,

având în vedere recomandarea membrilor Consiliului care reprezintă statele membre a căror monedă este euro,

întrucât:

(1) A treia etapă a Uniunii economice și monetare („UEM") a început la 1 ianuarie 1999. Consiliul, reunit la Bruxelles la 3 mai 1998, la nivel de șefi de stat sau de guvern, a decis că Belgia, Germania, Spania, Franța, Irlanda, Italia, Luxemburg, Țările de Jos, Austria, Portugalia și Finlanda îndeplineau condițiile necesare pentru adoptarea euro la 1 ianuarie 1999[3].

(2) Prin Decizia 2000/427/CE[4], Consiliul a decis că Grecia îndeplinea condițiile necesare pentru adoptarea euro la 1 ianuarie 2001. Prin Decizia 2006/495/CE[5], Consiliul a decis că Slovenia îndeplinea condițiile necesare pentru adoptarea euro la 1 ianuarie 2007. Prin Deciziile 2007/503/CE[6] și 2007/504/CE[7], Consiliul a decis că Cipru și Malta îndeplineau condițiile necesare pentru adoptarea euro la 1 ianuarie 2008. Prin Decizia 2008/608/CE[8], Consiliul a decis că Slovacia îndeplinea condițiile necesare pentru adoptarea monedei euro. Prin Decizia 2010/416/UE[9], Consiliul a decis că Estonia îndeplinea condițiile necesare pentru adoptarea monedei euro.

(3) În conformitate cu alineatul (1) din Protocolul privind unele dispoziții referitoare la Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord anexat la Tratatul de instituire a

---

1
2
3 Decizia 1998/317/CE (JO L 139, 11.5.1998, p. 30).
4 JO L 167, 7.7.2000, p. 19.
5 JO L 195, 15.7.2006, p. 25.
6 JO L 186, 18.7.2007, p. 29.
7 JO L 186, 18.7.2007, p. 32.
8 JO L 195, 24.7.2008, p. 24.
9 JO L 196, 28.7.2010, p. 24.

Comunității Europene (denumit în continuare „Tratatul CE”), Regatul Unit a notificat Consiliului că nu intenționa să treacă la a treia etapă a UEM la 1 ianuarie 1999. Notificarea respectivă nu a fost modificată. În conformitate cu alineatul (1) din Protocolul privind anumite dispoziții cu privire la Danemarca anexat la Tratatul CE și cu decizia luată de șefii de stat sau de guvern reuniți la Edinburgh în decembrie 1992, Danemarca a notificat Consiliului că nu va participa la a treia etapă a UEM. Danemarca nu a solicitat inițierea procedurii menționate la articolul 140 alineatul (2) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (denumit în continuare „tratatul”).

(4) În temeiul Deciziei 98/317/CE, Suedia beneficiază de o derogare în sensul articolului 139 alineatul (1) din tratat. În conformitate cu articolul 4 din Actul de aderare din 2003[10], Republica Cehă, Letonia, Lituania, Ungaria și Polonia fac obiectul unei derogări în sensul articolului 139 alineatul (1) din tratat. În conformitate cu articolul 5 din Actul de aderare din 2005[11], Bulgaria și România fac obiectul unei derogări în sensul articolului 139 alineatul (1) din tratat. În conformitate cu articolul 5 din Actul de aderare[12], Croația face obiectul unei derogări în sensul articolului 139 alineatul (1) din tratat.

(5) Banca Centrală Europeană („BCE”) a fost înființată la 1 iulie 1998. Sistemul Monetar European a fost înlocuit cu un mecanism al cursului de schimb, a cărui instituire a fost convenită printr-o rezoluție a Consiliului European privind înființarea unui mecanism al cursului de schimb în a treia etapă a uniunii monetare și economice, din 16 iunie 1997[13]. Procedurile aferente mecanismului cursului de schimb din a treia etapă a uniunii economice și monetare (ERM II) au fost stabilite prin Acordul din 16 martie 2006 între Banca Centrală Europeană și băncile centrale naționale ale statelor membre din afara zonei euro, de stabilire a procedurilor de funcționare ale mecanismului cursului de schimb în etapa a treia a Uniunii economice și monetare[14].

(6) Articolul 140 alineatul (2) din tratat stabilește procedurile de abrogare a derogării de care beneficiază statele membre în cauză. Cel puțin o dată la fiecare doi ani sau la cererea unui stat membru care face obiectul unei derogări, Comisia și BCE prezintă un raport Consiliului, în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 140 alineatul (1) din tratat. La 5 martie 2013, Letonia a depus o cerere oficială pentru o evaluare a convergenței.

(7) Legislația națională a statelor membre, inclusiv statutele băncilor centrale naționale, trebuie să fie adaptate în mod corespunzător pentru a asigura compatibilitatea cu articolele 130 și 131 din tratat și cu Statutul Sistemului European al Băncilor Centrale și al Băncii Centrale Europene („Statutul SEBC și al BCE”). Rapoartele Comisiei și ale BCE prezintă o evaluare detaliată a compatibilității legislației din Letonia cu articolele 130 și 131 din tratat și cu Statutul SEBC și al BCE.

(8) În conformitate cu articolul 1 din Protocolul nr. 13 privind criteriile de convergență menționate la articolul 140 din tratat, criteriul de stabilitate a prețurilor, menționat la articolul 140 alineatul (1) prima liniuță din tratat, înseamnă că un stat membru dispune de o stabilitate durabilă a prețurilor și de o rată medie a inflației, măsurată în cursul unei perioade de un an înainte de examinare, care nu depășește cu mai mult de 1,5

---

10 JO L 236, 23.9.2003, p. 33.
11 JO L 157, 21.6.2005, p. 203.
12 JO L 112, 24.4.2012, p. 21.
13 JO C 236, 2.8.1997, p. 5.
14 JO C 73, 25.3.2006, p. 21. Acord modificat prin Acordul din 14 decembrie 2007 (JO C 319, 29.12.2007, p. 7).

puncte procentuale rata inflației a cel mult trei state membre cu cele mai bune rezultate în materie de stabilitate a prețurilor. În sensul criteriului de stabilitate a prețurilor, inflația se măsoară prin indici armonizați ai prețurilor de consum (IAPC), definiți în Regulamentul (CE) nr. 2494/95 al Consiliului din 23 octombrie 1995 privind indicii armonizați ai prețurilor de consum[15]. Pentru a evalua criteriul de stabilitate a prețurilor, inflația dintr-un stat membru se măsoară prin intermediul variației procentuale a mediei aritmetice a 12 indici lunari în raport cu media aritmetică a 12 indici lunari înregistrați în perioada precedentă. În rapoartele Comisiei și ale BCE s-a luat ca valoare de referință media aritmetică simplă a ratelor inflației înregistrate în cele trei state membre cu cele mai bune rezultate în materie de stabilitate a prețurilor, plus 1,5 puncte procentuale. În perioada de un an care s-a încheiat în aprilie 2013, valoarea de referință a inflației a fost calculată ca reprezentând 2,7%, Suedia, Letonia și Irlanda fiind cele trei state membre cu cele mai bune rezultate în materie de stabilitate a prețurilor, cu rate ale inflației de 0,8%, 1,3% și, respectiv, 1,6%. Este justificată excluderea dintre țările cu cele mai bune rezultate a țărilor ale căror rate ale inflației nu ar putea fi considerate o referință valabilă pentru alte state membre. Astfel de excepții au fost identificate în trecut în cadrul rapoartelor de convergență 2004 și 2010. În situația actuală, este justificat să se excludă Grecia dintre țările cu cele mai bune rezultate, deoarece rata și profilul inflației deviază cu o marjă largă de la media zonei euro, reflectând în special necesitatea unor ajustări substanțiale și situația excepțională a economiei Greciei, astfel încât includerea ei ar afecta în mod nejustificat valoarea de referință și, prin urmare, corectitudinea criteriului[16].

(9) În conformitate cu articolul 2 din Protocolul nr. 13, criteriul situației finanțelor publice, menționat la articolul 140 alineatul (1) a doua liniuță din tratat, înseamnă că, la momentul examinării, statul membru în cauză nu face obiectul unei decizii a Consiliului în temeiul articolului 126 alineatul (6) din tratat privind existența unui deficit excesiv în respectivul stat membru.

(10) În conformitate cu articolul 3 din Protocolul nr. 13, criteriul de participare la mecanismul cursului de schimb al Sistemului Monetar European, menționat la articolul 140 alineatul (1) a treia liniuță din tratat, înseamnă că un stat membru a respectat marjele normale de fluctuație prevăzute pentru mecanismul cursului de schimb (ERM) al Sistemului Monetar European fără să cunoască tensiuni grave cel puțin pe parcursul ultimilor doi ani dinaintea examinării. Mai concret, statul membru nu a depreciat, din proprie inițiativă, cursul central bilateral al propriei monede în raport cu euro în decursul aceleiași perioade. De la 1 ianuarie 1999, ERM II asigură cadrul de evaluare a îndeplinirii criteriului cursului de schimb. În evaluarea îndeplinirii acestui criteriu, inclusă în rapoartele lor, Comisia și BCE au examinat perioada de doi ani care s-a încheiat la 16 mai 2013.

(11) În conformitate cu articolul 4 din Protocolul nr. 13, criteriul de convergență a ratelor dobânzilor menționat la articolul 140 alineatul (1) a patra liniuță din tratat înseamnă că, în cursul unei perioade de un an înaintea examinării, un stat membru a avut o rată a dobânzii nominală medie pe termen lung care nu a depășit-o cu mai mult de două puncte procentuale pe cea a cel mult trei state membre care au înregistrat cele mai bune rezultate în domeniul stabilității prețurilor. În sensul criteriilor de convergență a

---

15 JO L 257, 27.10.1995, p. 1. Regulament modificat prin Regulamentul (CE) nr. 1882/2003 al Parlamentului European și al Consiliului (JO L 284, 31.10.2003, p. 1) și prin Regulamentul (CE) nr. 596/2009 al Parlamentului European și al Consiliului.

16 În aprilie 2013, rata medie a inflației pe 12 luni din Grecia a fost de 0,4 %, iar cea a zonei euro de 2,2 %, estimându-se că această diferență va continua să crească în lunile următoare.

ratelor dobânzii, s-au utilizat rate ale dobânzilor comparabile pentru obligațiunile de stat de referință pe 10 ani. Pentru evaluarea îndeplinirii criteriului privind rata dobânzii, în rapoartele Comisiei și ale BCE s-a luat ca valoare de referință media aritmetică simplă a ratelor dobânzii nominale pe termen lung înregistrate în primele trei state membre cu cele mai bune rezultate în materie de stabilitate a prețurilor, plus două puncte procentuale. Valoarea de referință astfel calculată pentru anul încheiat în aprilie 2013 a fost de 5,5%.

(12) În conformitate cu articolul 5 din Protocolul nr. 13, datele utilizate în prezenta evaluare a îndeplinirii criteriilor de convergență sunt furnizate de Comisie. Comisia a furnizat date pentru pregătirea prezentei propuneri. Datele bugetare au fost comunicate de Comisie pe baza rapoartelor depuse de statele membre până la 1 aprilie 2013 în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 3605/93 al Consiliului din 22 noiembrie 1993 privind aplicarea Protocolului privind procedura de deficit excesiv anexată Tratatului de instituire a Comunității Europene[17].

(13) Pe baza rapoartelor prezentate de Comisie și de BCE cu privire la progresele înregistrate de Letonia în îndeplinirea obligațiilor sale privind realizarea uniunii economice și monetare, Comisia a ajuns la următoarele concluzii:

(a) Legislația internă a Letoniei, inclusiv statutul băncii centrale naționale, este compatibilă cu articolele 130 și 131 din tratat și cu statutul SEBC și al BCE.

(b) În ceea ce privește îndeplinirea de către Letonia a criteriilor de convergență menționate la cele patru liniuțe de la articolul 140 alineatul (1) din tratat:

– rata medie a inflației din Letonia în anul care s-a încheiat în aprilie 2013 a fost de 1,3%, valoare cu mult mai mică decât valoarea de referință, și care probabil va rămâne sub valoarea de referință în lunile următoare;

– deficitul bugetar al Letoniei a înregistrat o reducere credibilă și durabilă, ajungând sub 3% din PIB la sfârșitul anului 2012; prin Decizia 2013/…/UE[18], Consiliul, hotărând la recomandarea Comisiei, a abrogat Decizia 2009/591/CE privind existența unui deficit excesiv în Letonia;

– Letonia a participat la ERM II începând cu 2 mai 2005; în momentul intrării în ERM II, autoritățile s-au angajat unilateral să mențină latsul la o marjă de fluctuație de ±1% față de cursul de schimb central. În cei doi ani care au precedat prezenta evaluare, cursul de schimb al latsului nu a deviat de la cursul de schimb central cu mai mult de ± 1 % și nu s-a confruntat cu tensiuni;

– în anul care s-a încheiat în aprilie 2013, rata dobânzii pe termen lung din Letonia a fost, în medie, de 3,8%, valoare mai mică decât valoarea de referință.

(c) Având în vedere evaluarea privind compatibilitatea legislației și îndeplinirea criteriilor de convergență, precum și a altor factori, Letonia îndeplinește condițiile pentru adoptarea monedei euro,

[17] JO L 332, 31.12.1993, p. 7. Regulament modificat ultima dată prin Regulamentul (CE) nr. 2103/2005 al Consiliului (JO L 337, 22.12.2005, p. 1).

[18]

ADOPTĂ PREZENTA DECIZIE:

Articolul 1

Letonia îndeplinește condițiile necesare pentru adoptarea monedei euro. Derogarea acordată Letoniei, menționată la articolul 4 din Actul de aderare din 2003, se abrogă începând de la 1 ianuarie 2014.

Articolul 2

Prezenta decizie se adresează statelor membre.

Articolul 3

Prezenta decizie se publică în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

Adoptată la Bruxelles,

Pentru Consiliu
Preşedintele